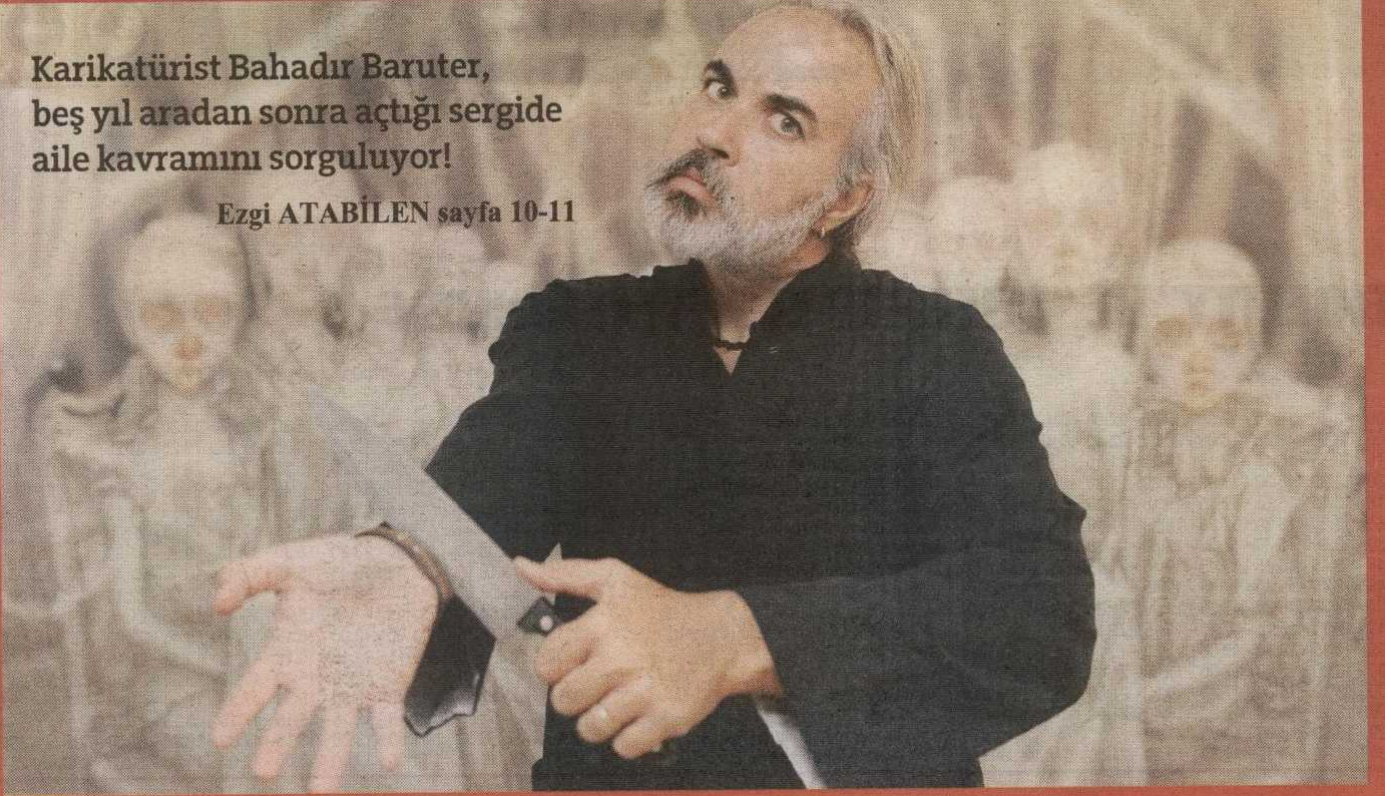

**Karikatürist Bahadır Baruter,
beş yıl aradan sonra açtığı sergide
aile kavramını sorguluyor!**

Ezgi ATABİLEN sayfa 10-11

‘SENİN AİLEN BİR YALAN YAVRUM’ RESİM SERGİSİNİ AÇAN
BAHADIR BARUTER:

Aile, birlik adına bireyi yok ediyor

Mine Söğüt'ün geçen sene Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkan 'Deli Kadın Hikâyeleri' adlı kitabının okuyucuları, hafızalarında

ezgi

ATABİLEN

tadı kalan öykülerin yanı sıra, karikatürist eşi Bahadır Baruter'in kitap için hazırladığı müthiş deli kadın resimlerini de anımsayacaklardır. İşte Baruter'in 13 Eylül Perşembe günü x-ist'te açılacak 'Senin Ailen Bir Yalan Yavrumsu' sergisindeki işler, kitaptaki resimlerin bir nevi devamı niteliğinde. Nefes alınmaz, oksijeni kesilmiş bir ortam... Nezle veya henüz ağlamış gibi kızarmış gözler, burunlar; soğuktan pembeleşmiş parmak uçları ve bazı resimlerde suyun kirliliğini çağrıştıran küçük plantonlar var işlerinde. L-manyak, Penguen, Lombak gibi dergilerin kurucusu, halen Penguen'de çizerlik ve editörlüğe devam eden Baruter'le "tüm marazi yönlerimizin ürettiği ve türediği yer" olarak tanımladığı aile olgusunu, eşi Mine Söğüt'le Gümüşlük'te sürdürdükleri alternatif yaşamı ve sergideki işleri konuştuk.

■ Sergideki işler eşiniz Mine Söğüt'ün 'Deli Kadın Hikâyeleri' öykü kitabı için hazırladığınız resimleri hatırlattı.

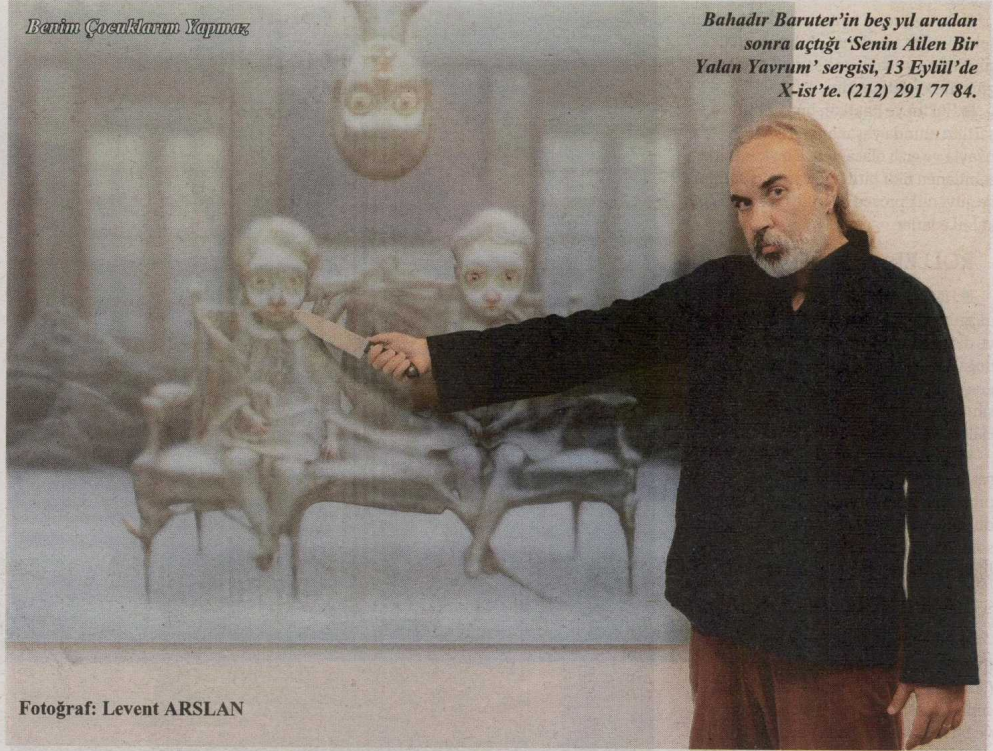
- Oradaki resimler bir kınılma noktasıydı benim için. Karikatürün gülyüzlü dünyasından resmin daha içsel, biraz melankolik ve depresif atmosferine açılmak gibiydi. Resim ve öyküleri birbirimize hiç bulaşmadan yapmıştık. Öykülerin birebir resmi değildi zaten hiçbiri. Sergimdeki resimlere isimlerini Mine koydu, 'cuk' diye oturdu. Biz ikiz ruhlanz!

■ Ne demek 'Senin Ailen Bir Yalan Yavrumsu'?

- Yani, hakiki yüzü senin zannettiğin gibi değil. O alışlagelmiş mutlu fotoğraflardaki huzurlu, güvenli, makul, mülayim, müsabet... aile değil. Çatışmalı, çekişmeli, melankolik, depresif, travmalan besleyen bir aile.

■ Aşlında iyi veya kötü bir aileye sahip olmak değil mesele. Birlik adına

Benim Çocuklarım Yapmaz

Fotoğraf: Levent ARSLAN

bireyi yok eden bu yapının parçası olmanın kendisi, travmaları besleyen bir şey... Doğru mu anlıyorum?

- Evet, bu çok süratle buluşabildiğimiz bir ortak doğru oldu. İyi veya kötü bir aile değil. Herhangi bir aile, her türlü iyiliğin ve kötülüğün kaynağı. Marazi yönlerimizin ürettiği ve türediği yer. Biz erişkin insanlar olup, aileler kurduğumuzda da, bu kez bizim çocuklarımız tramvalarla büyüyor. En cici ailelerden birine sahibim. Ama mesele anne babayla bitmiyor. Kardeşlerin gerginlikleri, kadın iktidarı üzerine çeşitli çekişmeler, entrikalar... Kimse

fotoğraflardaki gibi değil.

■ Siz kendinize ilk "senin ailen bir yalan yavrumsu" dediğinizde kaç yaşındaydınız?

- Birkaç sene önce... Aşlında gençliğim anne ve babamla kısmen çatışarak geçti. Ama cici sayılabilecek, huzurlu bir ortamda büyüdüm. Adını tam koyamıyordum başta. Sonra şöyle dedim: "Ben artık biraz hastalıklıyım galiba... Benim gerek psikolojik gerekse sosyal sorunlarım var. Bunların sebebi ne olabilir acaba?" Zaten psikiyatri ve psikolojinin şablonları sana hemen anne babamı çıkartıyor. Hikâyeler su yüzüne

Bahadır Baruter'in beş yıl aradan sonra açtığı 'Senin Ailen Bir Yalan Yavrumsu' sergisi, 13 Eylül'de X-ist'te. (212) 291 77 84.

çıkınca, "A demek sorun oradaymış" deyip, 30-40 sene önceye dönüyorsunuz. Ve bu ilerleyen yaşlarda oluyor, kendi kendine gidip birilerine danışayım dediğinde... Şu an 49 yaşındayım. 20'li yaşlarda başladım bunları sorgulamaya.

BİZ ÇOCUK YAPMAYARAK TUTARSIZLIĞI ÇÖZDÜK

■ Peki, nedir aile kurumuyla ilgili öneriniz?

- Hayvanların yaptığı gibi, doğurup kaçmak gerek.

■ Bu mümkün mü?

- Değil. Zaten bu mümkün olmasın diye o çocuk yapıyor. Çocuğun beş, 10, 15 yaş; mezuniyeti, nişanı, askerliği, nikahı, ev alması, evine musluk döşemesi... Babanın iktidarı oğluna geçirirkenki yüksek beklentileri falan fıstık, hepsi o çocuğun peşini bırakmamak üzerine. Hayvan bunu yapmıyor. Doğuruyor ve kaçıyor. Tavşan, at, hepsi bırakıp gidiyor.

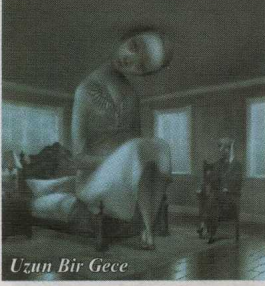
■ Bugün sözü ettiğiniz şeyi yapan kadın gazetelerin üçüncü sayfa haberlerinde okuyup, eleştiriyoruz ama...

- Zaten biz, yani Mine ve ben, hem eleştirip hem de böyle düşünüyor olmanın çatışmasını yaşamamak için çocuk yapmıyoruz. Bu tutarsızlığın üstesinden böyle geldik.

Resim karikatürden daha az tehlikeli

Annemiz Yok Bizim

Uzun Bir Gece

Baban Çok Üzülür

■ Bu resimleri üretmek kafayı karikatürden biraz kaldırıp da nefes almanızı sağlıyor mu?
- Hayır, çok severek yaptığım hakiki şeyler bunlar artık. Fakat karikatüristliğimin de ciddi etkisi var bunlarda. Biraz kara mizah sahnelemeleri olduğunu düşünüyorum. Burada da yine insanla ilgili bir mevzu var. Mesajları ve dramatisasyonlarıyla birer karikatür sahnesi gibi bu resimler. Yani ben bambaşka bir şey yapıyor muyum gibi hissetmeden, kendi içimde akışkan bir köprü kurduğum resimlerle. Sonra baktım çok ilginç bir şey yapıyorum. Önce resimlerin sahnelemelerini kurguluyorum. Üzerlerinde çalışırken onları ters çeviriyorum ve daha plastik meselelere dalıyorum. Karikatürde tadımı çıkaramadığım renk, derinlik duygusu, ışık gibi bir çok şeyden tat alıyorum bu sayede. İki türdeki işlerimin ortak paydasıysa ironi.

■ Karikatürden daha mı az tehlikeli, peki?
- İstemeyen yargılara yakanalma riski daha az. Aslında daha derin ve kalıcı bir etkisi de var. Karikatürünki daha ziyade acı bir sabun köpüğü gibi, daha süratli, anında etkili, yakıcı ama geçici.

■ Hali hazırda karikatür üretiyorsunuz zaten. Sergideki resimleri ne ara hazırladınız?

- Bir kamp süreci gibiydi. Bu işe kendimi adadım. Aslında hayattan hakiki anlamda zevk aldığım, varlığını anlamlandırabildiğim tek iş resim yapıp karikatür çizmek. Onun dışındaki hayat

Akşam Babam Eve Gelince

Annem Uyurken

beni çok eğlendiriyor gibi görünse de, aslında yaşamın çok boşa geçtiğini düşündüremek keder veriyor. Bodrum'dan İstanbul'a gelirken uçakta Mine'ye "Bilgisayarın masaüstünde işler duruyor, uçak düşse bile bu sergi açılın" dedim. Normalde bunları konuşabilen bir adam değilim. Ama olsun, ölsem de gam yemem, diye hissettim bu sergide. Herhalde bir hafta sonra geçer.

■ Karikatür aynı tatmini yaşıyor mu?
- Hayır. Karikatürist olarak çizerlikten daha ziyade yayıncılık, dergi tasarımı ve editörlük yaptım. Lombak veya Penguin kitaplarını üst üste koyup da, onlara

MİZAHÇI SANATÇIDAN DAHA ZEKİ

Mizahçıları bir sürü sanatçıdan çok daha zeki buluyorum. Mizahçıları hem hayata daha yakın, hem işlevsel zekâyâ sahip, ayrıcalıklı yaratılışlı insanlar. Kendimle ilgili konuşmuyorum. Mizahçılık davranışlarımı çok eksik bulurum zaten. Ama bu resimleri yapıp mutlu olabilmemi mizahçı tarafıma bağlıyorum. Komikçi değil, gözlemciyim. Bir sürü sanatçıda bunu göremiyorum. Antin kuntin züppelikler ve anlaşılmazlıkların içindeki o yapay edalar falan... Ama mizahçılar öyle değil, tüm pencereler açık onlarda, içeride hava sirkülasyonu var. Kapalı yapıları sevmiyorum. Sanatçı sosyal olsun, baksın, görsün, izlesin, derdi olsun. Bu sergi gibi, bir meselesi olsun. Sanatta sofistasyonlar içinde kaybolan insanı tercih etmiyorum. O yüzden mizah baş tacım.

eserlerim diye yaslanamam. Karikatüre başladığım günden beri, ben bu işi bir daha yapmayacağım, deyip durdum. 25 yıldır çatışa çatışa yine yapıyorum. Beni çok seviyor meslek, onu hissediyorum. Resimle aramızdaki ilişkiyse daha manyak, öyle takılıyoruz.

■ Bundan sonra daha çok resim yapacak gibi duruyorsunuz...
- Uçaklar düşmediği sürece, evet.